

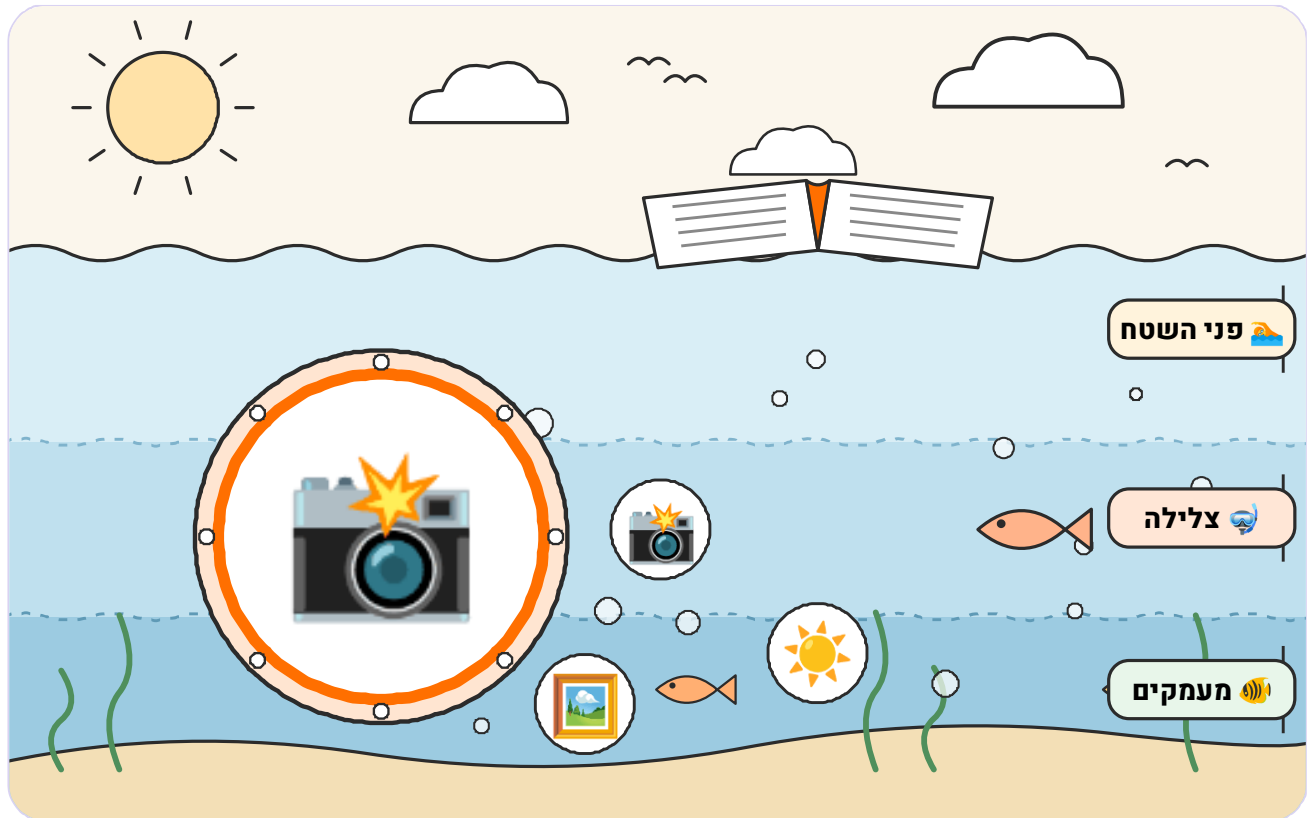

חוברת תלמיד • קריאה והבנה • חנ"מ (אותיות גדולות ותמונות)

מצלמים פחות, רואים יותר: צילום

איך המצלמה רואה אור, מה יואב למד בנגרייה של סבא, כללי הפריים שעובד, והאם עריכה היא שיפור או שקר – צוללים בשלבים: מתחילים על פני המים ויורדים לעומק.

תאריך:

כיתה:

שם:

טקסט ושאלות

- 10 הטקסט: מצלמים פחות, רואים יותר
- 11 חלק א' – שחייה על פני השטח
- 12 חלק ב' – צלילה
- 14 חלק ג' – מעמקים
- 16 בודקים את עצמנו + כרטיס יציאה
- 2 מהדורה למורה ומפתח תשובות

כלים לקריאה

- 6 דף האסטרטגיות
- 7 מפת הצלילה
- 8 סימניות לגזירה
- 9 כרטיסי מילים לקיפול

איך משתמשים?

א. מתחילים בדף האסטרטגיות ובמפת הצלילה. ב. קוראים את הטקסט ועוצרים בתחנת העצירה. ג. עונים על השאלות לפי העומק: פני המים, צלילה והמעמקים. ד. מסיימים בבדיקה עצמית ובכרטיס יציאה.

חנ"מ

עובד גם בשחורלבן

ניסוח לבנים ולבנות

להדפסה

מהדורה למורה

מהדורה למורה – מערך ומפתח תשובות

מהדורה למורה – חנ"מ. כאן מרוכז כל מה שצריך לפני השיעור: מטרות, מערך ל-45 דקות, גרסה קצרה, חיבור למודלים של חוסן, טיפים ומפתח תשובות. אפשר להסיר את הדפים האלה לפני צילום החוברת לתלמידים.

מטרות השיעור

- להבין איך אור, צמצם, מהירות תריס ורגישות ISO משפיעים על התמונה, ולאחר מידע בטקסט מידעי ובטבלה.
- לעקוב אחרי שינוי של דמות בסיפור ולהבין מה הופך תמונה אחת לסיפור: מבט, סבלנות ואור.
- לזהות מבנה טיעון (טענה, נימוקים, טענת נגד ומענה, מסקנה) ולגבש עמדה מנומקת ומכבדת על עריכת תמונות, תוך שמירה על פרטיות ועל כבוד לכל גוף ולכל פנים.

גרסה קצרה – 10 דקות

קוראים יחד את פסקת הנגרייה מסיפורו של יואב ועוצרים על המשפט 'אור לא מחפשים, מחכים לו'. כל תלמיד/ה מצלם/ת חפץ אחד בכיתה פעם אחת בלבד, אחרי סריקת ארבע הפינות, ומספר/ת לזוג מה ראה/תה לפני הלחיצה. מסיימים במשפט 'מצלמים פחות. רואים יותר.' ובכרטיס יציאה אחד.

שאלת פתיחה לכיתה

חשבו על תמונה אחת ששמורה אצלכם בטלפון או בזיכרון, וזוכרים בדיוק למה צילמתם אותה. מה הופך אותה לחשובה יותר מכל השאר: האור, הרגע או הסיפור שמאחוריה?

מהדורה למורה

מהדורה למורה – מערך ומפתח תשובות (המשך)

חוסן ומבט: גש"ר מאח"ד • עש"ן ד"ק • מעש"ה

עש"ן ד"ק מתאים לרגע שבו תלמיד/ה מקבל/ת תגובה פוגענית על תמונה ששיתף/ה או מרגיש/ה רע מהשוואה לתמונות ערוכות: ע – עצור, ש – שרירים (מכווצים ומשחררים אגרופים לאט), נ – נשימה (שאיפה איטית ונשיפה ארוכה), ד – דיבור עצמי ('אני אוהב/ת לצלם, וזה שלי'), ק – קדימה (צעד קטן אחד, למשל לצאת לצלם משהו אוהב). מעש"ה מנחה איך לעזור לחבר/ה במצב כזה: מ – מחויבות 'אני כאן איתך', ע – עידוד לפעולה (משימה קטנה עכשיו), ש – שאלות (מה קרה? מה עוזר לך?), ה – הבניית רצף (מה קרה, מה עכשיו ומה הלאה). בגש"ר מאח"ד הצילום עצמו הוא ערוץ התמודדות: דמיון ויצירה (לראות פריימים), גוף (לשבת ולחכות לאור), שכל (להבין את המשולש), רגש, אמונה וערכים (כבוד ואמת) וחברה (לשאול לפני שמצלמים). קיבלתם תגובה פוגעת על תמונה ששיתפתם, או שהשוואה לתמונות ערוכות ברשת מכבידה עליכם? עש"ן ד"ק: עוצרים ואומרים "עצור!", מכווצים ומשחררים אגרופים, נושמים לאט – ואז דמיון מודרך וקשב: חוזרים לצלם את מה שאתם אוהבים. תמונה ערוכה היא לא מראה; אם זה חוזר ומכביד – מדברים עם מבוגר/ת שסומכים עליו/ה או עם היועצת.

מעריך שיעור – 45 דקות

דקות	שלב	מה קורה
5	פתיחה וצלילה ראשונה	שאלת הפתיחה: תמונה אחת שזוכרים בדיוק למה צילמנו. הצגת שלוש רמות הצלילה: פני המים, מתחת למים, המעמקים. הצגת שקופית הפתיחה ותזכורת פרטיות: מצלמים חפצים, מקומות, אור וידיים, ואנשים רק ברשותם.
10	משולש החשיפה	קריאת הטקסט המידעי והטבלה, עם הטלפון והמצלמה פתוחה. תחנת עצירה אחרי פסקת הצמצם: מוצאים נושא (חפץ או מקום) ושואלים איזה רכיב יפתור את הבעיה. מענה על שאלות מהטקסט ומהטבלה.
10	הפריים האחרון של יואב	קריאה בקול או בזוגות. עצירה אחרי שבוע 'עשר תמונות ביום': מה גילה יואב? דיון קצר: למה חיכה לאור בארבע ועשרים ושתיים, ומה פירוש 'מצלמים פחות. רואים יותר'.
7	פריים שעובד	הצגת ארבעה כללים: שלישים, קווים מובילים, מסגור, בדיקת רקע (סריקת ארבע הפינות). תרגיל קצר: כל זוג מצלם חפץ אחד מהקלמר פעמיים, לפי הכללים ונגדם, ומשווה.
9	עריכה – שיפור או שקר?	קריאת הטקסט הטיעוני, מיון משפטים לטענה, נימוק, טענת נגד ומסקנה. בירור ציר שלוש השאלות וכלל 'האמת של הרגע'. דיון מאוזן ומכבד, בלי שיפוט של מי שמתמשים בפילטרים ובלי תיאור מראה. הקראת המשפט: כל גוף וכל פנים ראויים לכבוד; תמונות ערוכות הן לא מראה.
4	סיכום וכרטיס יציאה	כל תלמיד/ה ממלא/ת כרטיס יציאה אחד. תזכורת: אם השוואה לתמונות ברשת מכבידה, אפשר לפנות למבוגר/ת שסומכים עליו/ה או ליועצת.

מהדורה למורה

מהדורה למורה – מערך ומפתח תשובות (המשך)

טיפים להנחיה

- אסטרטגיות קריאה בשלוש עומקים: לפני הקריאה – מציצים בכותרת, בטבלה ובאיור ומנחשים על מה הטקסט; במהלך הקריאה – עוצרים בתחנות העצירה, מסמנים מילים חדשות ומחפשים מילות קישור; אחרי הקריאה – עונים בשלוש רמות: פני המים (מה כתוב), מתחת למים (בין השורות: מבנה, כוונה, מילים) והמעמקים (דעה, חוויה אישית ויצירה).
- פרטיות ובטיחות במשימות צילום: מצלמים חפצים, מקומות, אור וידיים בלבד. לא מצלמים אנשים בלי רשותם, לא משתפים תמונות של חברים וחברות לכיתה בלי הסכמה, ולא מעלים תמונות מהשיעור לקבוצת הכיתה או לרשתות החברתיות. התרגולים נעשים עם הטלפון של התלמידים רק אם הדבר תואם את נוהלי בית הספר; אפשר גם לצייר את הפריים במחברת.
- רגישות ומרחב בטוח: חלק מהתלמידים והתלמידות עשויים להיות רגישים לנושא המראה. אין להשוות בין תמונות של תלמידים או בין גופים, אין לתאר גופים או 'פגמים', ומדברים רק על 'תמונה ששונתה' ועל 'מראה שלא קיים במציאות'. השיעור הוא תמיכה ולא טיפול: כל דאגה לגבי תלמיד/ה – מפנים ליועצת, לנאמני החוסן המורים או לנאמני החוסן התלמידים.

הכוונה לשאלה הפתוחה – חנ"מ

בחנ"מ מחפשים זיהוי של ארבע ההתנהגויות: מסתכלים לפני שמצלמים 📷, מחכים לאור ☀️, שואלים לפני שמצלמים אנשים 🗿, תמונה אחת – סיפור אחד 📷. בשאלה הפתוחה כל תשובה קצרה מתקבלת (בחירת כרטיסייה, הצבעה או ציור), למשל 'אני אצלם את הפרח שלי' או 'אני שואל/ת: אפשר לצלם?'. מחזקים כל ניסיון.

מפתח תשובות למורה – חנ"מ. שאלות פתוחות: תשובות אישיות. מחפשים תשובה שנשענת על הטקסט, מנומקת ומנוסחת במשפטים שלמים.

מהדורה למורה

מהדורה למורה - מערך ומפתח תשובות (המשך)

שאלה	תשובה
1	מסתכלים 🧐
2	אור ☀️
3	שואלים 🙋
4	1. נכון 2. לא נכון 3. נכון
7	עץ 🌳 ← מצלמים 📷; כוס ☕ ← מצלמים 📷; חבר 🧑 ← שואלים קודם 🙋 מורה 🧑 → שואלים קודם 🙋
8	1-ב, 2-ד, 3-א, 4-ג

כלים לקריאה

דף האסטרטגיות: איך קוראים לעומק?

לפני	בזמן	אחרי
 מסתכלים מה רואים בתמונה?	 קוראים לאט שורה ועוד שורה.	 מספרים מה קרה?
 חושבים על מה הסיפור?	 מסמנים מילה קשה – עיגול.	 מרגישים מה אני מרגיש/ה?

מקרא סימונים בעיפרון

 מתחבר אליי	 מפתיע אותי	 לא הבנתי	 משפט חשוב	 מילה לא מוכרת
---	---	---	--	--

רשימת בדיקה לקורא/ת

קראתי את הכותרת ושאלתי את עצמי על מה הטקסט	☐
קראתי את כל הטקסט עד הסוף	☐
סימנתי מילה שלא הבנתי	☐
קראתי שוב את מה שלא היה ברור	☐

המטרה שלי בקריאה

למה אני קורא/ת את הטקסט הזה? מה הייתי רוצה לגלות?

כלים לקריאה

מפת הצלילה: סוג הטקסט ומילים חדשות

מפת הצלילה שלי

מעמקים

חושבים, מביעים דעה ויוצרים

צלילה

מסיקים, מקשרים ובודקים מילים ומבנה

שחייה על פני השטח

מוצאים מידע שכתוב בטקסט

סוג הטקסט: טקסט קצר עם תמונות

מה מאפיין את סוג הטקסט הזה? כתבו שני סימנים שתחפשו בקריאה:

לפני שצוללים

מה אני חושב/ת שיקרה בטקסט? (לפי הכותרת)

מילים חדשות

מילה	פירוש	משפט משלי
	מסתכל/ת	
	אור	
	שואלים	
	תמונה	

כלים לקריאה

סימניות לגזירה

גזרו לאורך הקו המקווקו ✂

המעמקים

אני

- מה אני חושב/ת? 🧡 •
- מה אני מצייר/ת? 🎨 •

השאלה שלי: 🗣

מצלמים פחות, רואים יותר: צילום
חנ"מ 🌿

צלילה

חושבים

- למה? 🤔 •
- מה מרגישים? 😊 •

השאלה שלי: 🗣

מצלמים פחות, רואים יותר: צילום
חנ"מ 🌿

פני המים

מוצאים

- מי? 👤 •
- מה קרה? ❓ •

השאלה שלי: 🗣

מצלמים פחות, רואים יותר: צילום
חנ"מ 🌿

כלים לקריאה

כרטיסי מילים לקיפול

גזרו כל כרטיס, קפלו לאורך הקו המנוקד שבאמצע – המילה מקדימה והפירוש מאחור. תרגלו בזוגות. ✂

מסתכל/ת	
אור	
שואלים	
תמונה	

הטקסט · טקסט קצר עם תמונות

מצלמים פחות, רואים יותר

לפני הקריאה

סוג הטקסט: טקסט קצר עם תמונות. 📷 צילמתם פעם תמונה? מה צילמתם?

הניחוש שלי:

מילון קטן

מסתכל/ת

אור

שואלים

תמונה

הערות שלי

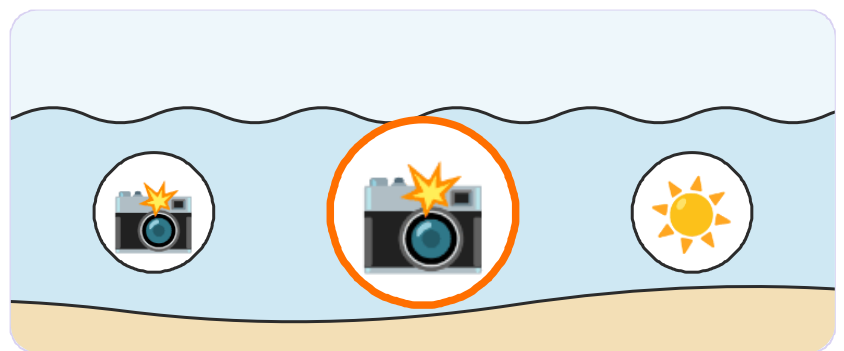
1 אני מסתכל/ת לפני שאני מצלם/ת. 👁️

2 מחכים לאור. ☀️

תחנת עצירה: עצרו רגע: מה קרה עד כאן?
מה לדעתכם יקרה עכשיו?

3 שואלים לפני שמצלמים אנשים. 🙋

4 תמונה אחת – סיפור אחד. 📷

שאלות לפי עומק • חנ"מ

מצלמים פחות, רואים יותר

שם: _____

חלק א' - שחייה על פני השטח

בואו נמצא מילים בטקסט!

תמונה ומילה

פני המים • כתוב בטקסט

1

מה עושים לפני שמצלמים? (הקיפו את התמונה הנכונה)

רצים

ישנים

מסתכלים

תמונה ומילה

פני המים • כתוב בטקסט

2

מה עוזר לתמונה יפה? (הקיפו את התמונה הנכונה)

חושך

אור

גשם

תמונה ומילה

פני המים • כתוב בטקסט

3

מה עושים לפני שמצלמים חבר? (הקיפו את התמונה הנכונה)

שואלים

שולחים

שותקים

שאלות לפי עומק • חנ"מ

שם: _____

מצלמים פחות, רואים יותר (המשך)

בדיקת פרטים

פני המים • כתוב בטקסט

4

נכון או לא נכון? סמנו ✓ בטבלה

המשפט	נכון ✓	לא נכון ✗
☀️ מחכים לאור.	☐	☐
👤 מצלמים אנשים בלי לשאול.	☐	☐
👁️ מסתכלים לפני שמצלמים.	☐	☐

אוצר מילים בהקשר

פני המים • כתוב בטקסט

5

השלימו את המשפטים בעזרת מחסן המילים

גשם

שואלים

אור

מחסן מילים:

1. ☀️ מחכים ל_____.

2. 👤 _____ לפני שמצלמים אנשים.

חלק ב' - צלילה

🤿 עכשיו נחשוב קצת יותר.

סימון בטקסט

צלילה • בין השורות

6

מסמנים בטקסט

• הקיפו בטקסט את המילה "אור" ☀️

שאלות לפי עומק • חנ"מ

שם:

מצלמים פחות, רואים יותר (המשך)

מיון וארגון

צלילה • בין השורות

7

מה מצלמים מיד? ומתי שואלים קודם? – גזרו והדביקו במקום הנכון

שואלים קודם 🧑

מצלמים 📷

חבר 🧑 ✂️	כוס ☕ ✂️	עץ 🌳 ✂️
		מורה 🧑🏫 ✂️

קישור מושגים

צלילה • בין השורות

8

מתחו קו בין הציור למילה

א. שואלים

1. 👁️

ב. מסתכלים

2. ☀️

ג. תמונה

3. 🧑

ד. אור

4. 📷

שאלות לפי עומק • חנ"מ

שם: _____

מצלמים פחות, רואים יותר (המשך)

מארגן גרפי

צלילה • בין השורות

9

כתבו או ציירו בטבלה

מה אני מצלם/ת? 📷	מה אני רואה/ת? 👁️

חלק ג' - מעמקים

עכשיו תורכם לספר ולצייר!

העברה למקרה חדש

המעמקים • מעבר לשורות

10

מה יואב צריך לעשות? 🧑

מקרה לבחינה: 📷 יואב רוצה לצלם
יואב רוצה לצלם את דנה. דנה לא רוצה.

כתיבה ונימוק

המעמקים • מעבר לשורות

11

מה אתם אוהבים לצלם?

שקיעה

חתול

פרח

ידיים

הבית

שאלות לפי עומק • חנ"מ

שם:

מצלמים פחות, רואים יותר (המשך)

כלי חוסן

המעמקים • מעבר לשורות

12

🤝 חבר/ה עצובה/ה כי התמונה לא יצאה יפה. מה תגידו לו/לה?
אפשר לומר: "אני כאן איתך". כתבו או ציירו.

ייצוג חזותי

המעמקים • מעבר לשורות

13

ציירו תמונה אחת שמספרת סיפור אחד

בודקים את עצמנו + כרטיס יציאה

בודקים את עצמנו + כרטיס יציאה

בודקים את עצמנו

סמנו בכל שורה איך אתם מרגישים

עוד לא	בערך	בטוח/ה	
			אני יודע/ת להסתכל לפני שאני מצלם/ת 🧐
			אני יודע/ת לשאול לפני שאני מצלם/ת חבר/ה 🧑
			אני יודע/ת שאור עוזר לתמונה ☀️

מצלמים פחות, רואים יותר: צילום • חנ"מ

כרטיס יציאה

תאריך:

כיתה:

שם:

1. מה אני אוהב/ת לצלם? 📸

2. מה עושים לפני שמצלמים חבר/ה? 🧑

3. סמנו: היה לי קל / קצת קשה 😊

כמה נהיית מהטקסט? ⑤ ④ ③ ② ①

בודקים את עצמנו + כרטיס יציאה

בודקים את עצמנו + כרטיס יציאה (המשך)

יצרה: רוית ראש בן ישי

🤿 לצלול פנימה • מצלמים פחות, רואים יותר: צילום •
חוברת תלמיד לחנ"מ

